

CARTA DEL DIRECTOR

JOAN VENTURA

jventura@presencia.cat

Els urbanistes del segle XIX

En els mateixos anys que Il·defons Cerdà lluitava per imposar el seu criteri urbanístic per consolidar l'Eixample de la gran Barcelona, a cent quilòmetres de distància, a Llagostera (Gironès) un propietari rural feia la seva proposta de creixement del poble fora muralla a partir d'uns terrenys erms que tenia al voltant de la casa pairal. Antoni Romeu Raig (1832-1894) era un republicà federal que va ser regidor i batlle, i que tenia molt clar com s'havia de projectar el creixement urbànic: va preveure carrers amples i ben traçats, al voltant d'una gran plaça i un llarg passeig, que han arribat fins als nostres dies. De la mateixa manera que l'obra de Cerdà no va ser revisada fins al cap de cent anys, a Llagostera el poble no va començar a créixer fins al principi dels anys setanta, en ple *boom* de la construcció pel sistema d'urbanitzacions. Allà on Romeu havia posat racionalitat i sentit comú, van començar a créixer cases i carrers més mal traçats que al s. XIX. Les idees de Cerdà, polèmiques en el seu moment, van ser ràpidament subvertides perquè l'especulació del sòl ve d'antic. Al mateix temps que Barcelona, a moltes ciutats i pobles catalans, s'enderrocaven muralles i es projectaven les noves metròpolis. Això passava just abans de l'efímera I República, quan Catalunya es començava a refer.

14 ENTREVISTA

Marta Angelat

Actriu i dobladora, és la directora i una de les intèrprets del muntatge teatral d'*Escenes d'un matrimoni/Sarabanda*, del gran Ingmar Bergman, que s'ha representat recentment al TNC i que farà gira la tardor vinent. Ella ha estat la veu d'Emma Thompson, Nastassja Kinski i Anjelica Huston, entre moltes altres actrius.

6 DOSSIER

La Barcelona de Cerdà

El Pla Cerdà va dibuixar una expansió no jeràrquica i ordenada en quadrícules regulars, així com una intervenció d'esponjament agressiu sobre la ciutat històrica i amb tres grans avingudes que la travessaven. 150 anys després, l'expansió i l'encaix de la capital catalana planteja nous reptes.

,26 PAÏSOS CATALANS

Viatge al país de la censura

Els llibres en català van ser mirats amb lupa des de 1939 fins a 1980. El periodista Jaume Clotet i l'editor Quim Torra s'hi endinsen a *Les millors obres de la literatura catalana (Comentades pel censor)*.

Foto de portada: AGÈNCIA TAVISA

36 ART

Art mural

A la Fundació Miró de Barcelona onze artistes han donat onze sentits a onze parets.

22 PAÏSOS CATALANS

Atemptat al Liceu

Un documental de Carles Balagué ressegueix la història de l'atemptat al Teatre del Liceu, el 1893, que va costar la vida a vint persones.

32 LLIBRES

Benet i Jornet

A *Material d'enderroc* ha aplegat diversos textos memorialístics.

38 MÚSICA

Maika Makovski

La mallorquina es posa a les ordres de John Parish per al seu tercer treball.